REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf.. Anton Oppelik. În Budapesta la A. V. Golberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina a 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Dumineca 4 cor. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea. Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor.. pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 162. Brașov, Joi 24 Iulie (6 August) 1908.

„Asociațiunea" la Șimleu.

Poimâne se întrunește la Șimleu unarea generală a „Asociațiunei astre pentru literatura română și ltura poporului român". Raportul eral al comitetului central, care a publicat în „Transilvania", con-m praxei de până acuma cu 8 zile ainte de adunare, continuă firul ce n an în an se toarce pentru proovarea scopurilor sublime ale aceui așezământ de cultură, pe care m moștenit din vremuri mai bune.

Firește că raportul general face recapitulare a activității societăței esteia în cursul anului ultim, dar conține și părerile și hotărârile coitetului pentru avântul ce este a se acestei activități în viitor în mai ulte privințe.

Problemele „Asociațiunei" le împarte comitetul în raport în 2 mari tegorii: In mijloacele de a contribui ucația cărturărimii noastre, cu alte vinte de a răspândi și întări cultura națională între cărturari; al 2-lea: a munci pentru răspândirea culrii în popor.

Apoi zice: „Programele intemeietorilor „Asociațiunii" își așteaptă și tăzi realizarea în cea mai mare rte a lor". De aici încolo comitetul desfașură părerile sale, cum s'ar tea în împrejurările de astăzi, în tuația grea în care ne găsim, sasface mai cu succes problemelor estor programe. Apoi ajunge în onsecuență logică la conclusiunea, cărturărimea, care în interesul ei opriu și al poporului, ar trebui să pună toată cu cel mai mare detament în serviciul scopurilor „Asoațiunei" și să desfășure cu însufle-e o activitate cât mai mare întru ungerea lor, nu este la înălțimea emării sale și că rezultatele actităţii ce le prestează pentru „Asoațiune" sunt nesuficiente.

S'au făcut, în raport cu trecutul, re înfățișază mersul melcului în desltarea de până acum a „Asociaunii", oare-cari progrese mai vădite. Asociațiunea desvoaltă o mai mare activitate prin despărțămintele sale, ca altădată. Dar ce se zicem și despre această activitate, când între 47 de despărțăminte numai 13 sunt active, iar dintre celelalte numai 11 cu activitate mijlocie (cum o mai fi și asta, nici caldă, nici rece) iar restul cu activitate slabă ori cu aproape nici o activitate!

In loc să avem cel puțin un număr îndoit de despărțăminte, care să fi introdus deja până acuma măcar bibliotecile poporale din program în comunele noastre cele mai de seamă sătești, ne aflăm tot încă la începutul începutului și ne mângăiăm cu faptul, că am ajuns ca numărul total al bibliotecilor să fie de 230, fapt, care, dacă cărturărimea noastră ar fi la înălțimea chemării sale, ar trebui să fie considerat ca un desastru național, după un timp de mai mult de două decenii, de când s'a dat semnalul, că în fața pericolului trebue să sărim în ajutorul poporului, oferindu-i acest mijloc sigur și probat de deșteptare și de bună povățuire. Să mai vorbim de activitatea literară științifică, ce s'a prestat pentru a satisface îndatoririi de a răspândi și întări cultura națională între cărturari? Progresul pe acest teren e și mai minimal. Lucru firesc, după ce minimal e și interesul și și mai minimală însuflețirea, ce o arată această cărturărime — întrebuințăm constant cuvântul, ce-l folosește raportul comitetului în loc de inteligență — pentru Asociațiune; căci n'am putut'o aduce noi Românii din Transilvania, Bănat și Țara ungurească decât până la 1737 de membrii, între cari sunt socotiți și cei onorari, corespondenți, etc.

Tabloul acesta, trebue să o spunem verde, nu ne încântă și puțin ne încurajază. Toată speranța noastră este în tinerime. Dacă tinerimea română nu va îmbrățișa cu tot focul inimei ei cauza culturii noastre românești și dacă în consecință tineretul nu va lua apostolia pentru ridicarea și întărirea Asociațiunii, așa ca ea să corăspundă pe deplin cerințelor extraordinare ale timpului, cu anevoe i-se poate face un prognostic favorabil pentru viitor. Ea va vegeta mai mult, decât va trăi, și nu va cumpăni mai nimic în lupta de concurență în cultură a popoarelor conlocuitoare. De aceea dorim din suflet, ca adunarea Asociațiunii dela Șimleu să găsească cărările, cari să i poată câștiga inimile și devotamentul tinerimei române în toată puterea cuvântului.

Această iubire și acest devotament, pus în serviciul cauzei culturii naționale cu toată hotărârea, va fi în stare să miște și munții din loc. Și atunci când șirurile poporului vor fi încurajate și animate de junimea lui, nu va mai trebui să ne batem mult capul despre aceea: cu care problemă să ne ocupăm mai tare, cu aceea a promovării culturii cărturărimii ori a culturii poporului. Atunci de sine se va deslega enigma și va rămânea numai cultura poporului una și nedespărțită, pentru care toți fii națiunei, bogați ori săraci, cu învățătură ori făr' de învățătură vor conlucra din răsputeri, ca să ridice templul latinității între văile și munții noștri, care să ne creeze un viitor fericit, când bogații și învățații noștri nu se vor număra pe degete.

In semnul acesta salutăm cu căldură pe frații noștri de pretutindeni întruniți la marea adunare a societății noastre culturale în Șimleu și le urăm, ca activitatea să le fie spornică și plină de succes!

Conferența deputaților români în Arad. Alaltăeri a avut loc în Arad conferenta anunțată a deputaților români. Deputații, scrie »Tribuna«, au discutat mai multe oare de-arândul situația generală politică și precum suntem informați drept rezultat a acestor discuții au stabilit *un întreg program de acțiune*, care va urma să se înfăptuiască încă în cursul verii. In cadrele acestui plan intră și adunările poporale, a căror serie va începe la 15 Aug. In ce privește sentința poliției din Arad în cestia clubului, s'a adus hotărîrea, *ca deputații din Arad să facă toți recurs împotriva sentinței*. Aceasta firește nu împiedecă întru nimic lucrarea începută a organizării și deputații nădăjduesc, că aderenții partidului național și îndeosebi bărbații de încredere ai cercurilor vor proceda, acum fără amânare la muncă, în senzul avizului și instrucțiilor primite din centru.

Consiliul de miniștri. Foile maghiare publică unele amănunte referitoare la consiliul de miniștri ținut alaltă eri în palatul ministrului prezident. Consiliul de miniștri a durat dela oarele 12 a. m. până seara la 8. Au fost prezenți toți membrii guvernului. La ordinea zilei au fost cele mai importante cestiuni politice și administrative, între cari cestiunea alegerii patriarchului sârbesc, despre care a raportat Günther, trimisul guvernial. Consiliul de miniștri și-a fixat definitiv punctul său de vedere, față de aceasta alegere, despre care va face raport și Majestății Sale. In scopul acesta Wekerle și Günther vor pleca azi la Ischl. »Bud. Hirlap« e informat, că *consiliul de miniștri a luat poziție contra întărirei alegerii episcopului Zmejanovici*.

In consiliu s'a desbătut și asupra reformei electorale, a autonomiei catolice, reforma de dare și despre afacerile, cari aparțin delegațiunilor. Desbaterea amănunțită a budgetului a rămas pe ședința de azi.

Comitetul central al partidului național român din Bucovina a convocat pe Lunea trecută în Cernăuți o întrunire a membrilor acestui partid. După o desbatere mai lungă s'a votat următoarea moțiune:

»Comitetul central al partidului național român din Bucovina, întrunit în ședința plenară azi Luni, în 27 Iuli 1908 în palatul național din Cernăuți decide:

1. De a *ratifica înaugurarea alianței între partidul național român cu partidul creștin-social german din Viena, acceptând programul economic al numitului partid, rezervându-și d plină libertate de acțiune în toate afacerile naționale și confesionale.*

II. Consimțește pe deplin cu lupta partidului creștin-social, începută contra corupției din țară, și hotărește a se alipi sub toate condițiunile în aceasta luptă, întrucât ea este dreaptă, stând gata a combate fără cruțare tot răul ce se revarsă asupra poporului nostru, vină el din orice parte.

III. Decide în principiu, că este pentru unirea întreg poporului român din

---

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

espre tinerimea noastră universitară.

Patru scrisori, de Aurel Dobrescu, *medicinist.*

IV.

A patra scrisoare: *Ce-ar fi de făcut?*

(Poziția grea ce-o avem față de neamurile ai fericite. Pentru cultura individuală. Pentru cea cială. Apel la culții neamului nostru).

Iubite prietine,

Dacă ar fi vorba de stabilirea unui plan de acțiune« pentru tinerimea unui eam, care nu e împiedecat de-a alege ijloacele de cultură dorite, problema — icât de mari contraste ar fi între prinpiile preconizate de deosebitele direcții cultură, — n'ar fi așa de dificilă ca în zul nostru unde, pe lângă greutățile ce opune o tinerime ademenită de curente șmane, ai să mai dai piept și cu iluștrii lministratori ai murului chinez din mijcul Europei.

Te rog, frate, să'mi ajuți să fixăm nele puncte de îndrumare, pe cari apoi vor complecta și împreuna într'un sism culții neamului nostru, la cari am făcut apel la începutul, și vom face și la sfârșitul acestor scrisori.

I. Cultura individuală.

a) Inainte de toate ar trebui *să ne simplificăm moravurile*. Trebue să i se aducă aminte studentului cât mai mult, că viața la universitate nu este scop în sine, ci numai un mijloc de pregătire pentru o cât mai rodnică lucrare acasă.

Din răzbirea acestei idei ar urma apoi *o mai bună întrebuințare a banilor* și *o mai nobilă folosire a timpului*, care se prădează prin »scundele taverne«; ar urma întocmirea îmbrăcăminții, și a altor forme mai mult după putințele și trebuințele individualității noastre etnice, decât după cele maghiare cu mult mai apropiate de absurd.

Cât de binefăcător ar fi nu numai pentru student însuși, ci pentru familia română, pentru școalele române, pentru întreaga viață românească, dacă energia mentală și bănească ce se risipește prin cafenele și cârciume s'ar preface în cultură românească! Am scăpa și de multele cazuri triste unde tânărul venit »diplomat« acasă îi trebuesc câțiva ani pentru a se putea iar potrivi vieții românești, dacă peste tot se mai potrivește, ori că învinge el corumpând societatea.

b) Al doilea lucru ar fi să ne nizuim *să aducem câți mai mulți studenți de-ai noștri în legătură cu apusul, izolându-ne cu intransigență de pseudocultura oficială.*

Oricât de nostime sunt legile existente despre »nostrificare«, toate facultățile pot afla un an ori doi pentru a face studii în vre-un centru mai mare de cultură apusană.

Pentru răușita acestei idei e bine să se accentueze, că cu bună chibzuială *poți trăi în străinătate cu aceleaș parale, poate chiar și mai ieftin, ca în Budapesta**).

Și cât folos am trage noi toți din asta! Pe lângă aceea, că am învăța limbi și ne-am spori legăturile cu apusul, — un lucru trebue să-l relevăm cu deosebire în împrejurările de azi: ne-am feri de trândăvia în cugetarea politică și economică, la care ne duc fatal referințele politice stăpânitoare, apoi am avea folosul neprețuit de-a ne emancipa de sub periculul de-a trebui să luăm știința tot cernută prin sita filozofiei oficiale. Să ne gândim numai cât de mărginite sunt fatalmente de pildă știința politicei economice, știința de stat și cea despre statistică, dacă le 'ndeși într'una în calapodul strâmt al ideii de stat maghiar și al idealului de organizare feudală în ale economiei.

Sunt teme acestea de-o mare însemnătate, pe cari noi deocamdată numai le atingem.

II. In privința socială.

1) Direcțiunea economică.

Aceasta e la noi cea mai necesară și totuși cea mai neglează.

Trebue să ne dedăm încă de studenți cu aprecierea și primirea ideilor nouă în privința economică. Avem atâta avere brută, atâta energie potențială și nu ne hotărâm s'o transformăm noi, nu străinii, în energie actuală. Din când în când câte un glas izolat se ridică și ne arată câte o cale mai bună, dar nu află răsunet în inimile exagerat de conservative.

Iată de pildă ideea *cooperativismului*, ideea de a ne scăpa la vindere și cumpărare de intermediatorii parazitari, idee dela care se așteaptă punerea societății întregi pe baze mai sănătoase, — cooperativismul la noi mulți »economiști« (zi: tantiemiști, dividendiști) îl consideră de visul unor nepractici.

*) Dau bucuros informațiuni în ptivința asta.

Bucovina şi-l obligă pe comitetul executiv al partidului naţional, de a lua măsurile necesare pentru a inaugura o astfel de unire, care să asigure independenţa deplină partidului nostru«.

Adunarea a fost prezidată de dl profesor Grigore *Halip*, vicepreşedintele partidului naţional. In decursul desbaterii au luat cuvântul dnii Dr. Ştefan *Saghin*, prof. de univ., Iorgu Toma, Dori Popovici, Lazar Grigorovici, Vespasian Grigorovici, Dr. V. Bodnarescu, deputatul Dr. C. Isopescu, A. Turtureanu, D. Voronca, C. Stefanelli, A. Gherman şi alţii.

O nouă întrunire va fi convocată în luna Septemvrie, când se va continua desbaterea cestiunilor, cari stau în legătură cu interesele partidului naţional.

Slovacii vor pleca în 8 l. c. nou la Praga pentru a vizita expoziţia de acolo. Ziarele cehe salută în termini călduroşi pe fraţii lor de sânge din Ungaria. »Bud. Hirlap« face mare cas din acest prilej şi cu scopul de a denunţa şi de a împedeca eventual vizita Slovacilor din Ungaria, înregistrează un articol al ziarului ceh »Csasz«, în care se zice între altele, că Slovacii venind la Praga vor »câştiga puteri nouă pentru luptele lor în viitor« iar după vizitarea expoziţiei »se vor întoarce din nou în patria lor maşteră, Ungaria«.

»Bud. Hirlap« şi celelalte foi şoviniste nu fac' altceva, decât ceea-ce au făcut şi în ajunul expoziţiei naţionale române din Bucureşti. Ele denunţă — aceasta le este doar meseria!

Evenimentele din Turcia.

Deputaţiune militară la Sultan. — Pressa turcească şi noul regim. — Tinerii turcii şi Albanezii. — Turcii din Bosnia.

Ziarul »Sabah« află că o deputaţiune de 300 de soldaţi din corpul III cu ofiţerii lor au sosit Luni la Constantinopol, pentru a mulţumi pentru constituţiune. Dânşii au fost primiţi de trimişii Sultanului şi de trupe. Populaţiunea i-a condus la Yildiz-Kiosk, unde li-s'a oferit un dejun.

Pe urmă dânşii au fost aşezaţi în rânduri, iar Sultanul apărând la fereastră a chemat pe căpitanul Kadribei, comandantul lor şi i-a zis:

Sunt foarte mulţumit că văd pe soldaţii, copii mei. Iţi ordon, să transmiţi salutările mele colorlalţi camarazi din corpul vostru. Soldaţii au aclamat pe Sultan, apoi s'au întors la Adrianopol.

*

Pe când acum câteva zile ziarul »Ikdam« zicea, că Turcia pentru lungă vreme va fi liberă de dificultăţile externe, acum publică un articol în care zice, că cea mai mare primejdie vine din afară. »Ikdam« vorbeşte despre competiţiunile puterilor şi relevează că Rusia rămâne vechea vrăjmaşe a Turciei. Oamenii de stat ruşi nu iau în serios constituţiunea otomană. Rusia urmăreşte mereu posesiuni turceşti. Guvernul bulgar este instrumentul intrigilor ruseşti; orice s'ar zice, dânsa este inimica neîmpăcată a Turciei, urmăreşte câştigarea Macedoniei şi Adrianopolei. Dânsa posede o armată şi un principe abil. Turcia nu va putea fi învinsă de Bulgaria, însă există precedentul războiului turco-grec. Turcia deci trebue să se păzească de aceste intrigi, căci primejdia este acolo.

Mai multe ziare comentând manifestul de alaltăeri, critică dispoziţiunea după care Sultanul a numit pe miniştrii marinei şi războiului: aceasta este contra iresponzabilităţii suveranului stipulată prin art. 5 al Constituţiunei.

Ziarul »Tanin«, organ provizoriu al comitetului, declară, că naţiunea nu este satisfăcută cu noii miniştrii.

*

O comisiune de ofiţeri tineri turci călătoresc prin oraşele principale din vechea Serbie şi Albania, pentru a stabili o înţelegere deplină cu capii albanezi în ce priveşte viitoarea acţiune. După proclamarea Constituţiunei, s'a remarcat o oarecare nemulţumire a Albanezilor, nemulţumire, pe care tinerii turci vor s'o înlăture.

*

Cercurile turceşti din Bosnia şi Herţegovina pregătesc în toată liniştea o deputaţiune, care va fi trimisă la parlamentul turc. Deputaţiunea aceasta va fi compusă din Bosniaci şi Herţegovineni, cari locuesc la Constantinopole.

La bălăbăneala cu judecăţi poliţiale.

„Drapelul“ din Lugoj ocupându-se într'un articol prim, cu tragerea în judecată şi cu sentinţa adusă în contra deputaţilor aradani de către poliţia din Arad, pentru organizarea partidului naţional român, îşi încheie expunerile sale în următorul mod:

»Trebue să ştim mai întâiu, ce putem face, ca să fim în curat, că ce avem să facem....

»....Noi trebue să ne ferim de a ne seduce pe noi înşine. Ceeace facem, trebue să fie real. Căci astă până ce ne bălăbănim cu judecăţi poliţiale, până atunci înscriu notarii comunali cu toptanul poporul nostru în listele partidului »constituţional«, de care se ţine ministrul internelor.

»Aici în Caraş-Severin geme lumea de liste. Avem nu o comună, ci regiuni întregi, unde cu preotul şi învăţătorul în frunte s'au inscris mic şi mare în aceste liste ale partidului poreclit »constituţional«. Dacă ai avea să judeci după aceste liste, apoi nu ştiu de ar mai remânea un petec de loc pentru partidul naţional român, care astăzi e reprezentat în dietă cu patru deputaţi naţionali români.

»Ştim că aceste liste nu fac o ceapă degerată. N'avem să ne speriăm de ele. Ştim însă şi aceea, că n'avem să stăm cu mânile în sân şi mai ales n'avem să neglijăm dorinţa justă a acelora, cari cu atâta însufleţire şi-au pus încrederea în noi. Increderea ca şi iubirea reclamă o cultivare îngrijită«.

Dela un amic al nostru din Boemia.

Zilele acestea am primit dela distinsul profesor de universitate, filoromânul *Dr. I. Urban Jarnik* o scrisoare, pe care aflăm de bine a o da publicităţii în sigura presupunere, că mult stimatul nostru amic îşi va da ulterior deplina sa învoire, ştiind cât de mult ţinem de a sta în legătură spirituală cu amicii sinceri ai limbei şi ai cauzei române ca d-sa:

Polstýn (Pottenstein), 27 Iulie 1908.

Prea Stimate Domnule!

Primiţi Vă rog mulţumitele mele cele mai sincere pentru frumosul dar ce mi-aţi făcut trimiţându-mi lucrarea jubilară de 70 ani, de când există »Gazeta Transilvaniei«. Câtă muncă într'un şir de ani atât de lung! Câţi bărbaţi vrednici au conlucrat la foaia, pe cari parte i-am cunoscut în persoană, parte le ştiam numele din lucrările lor cele valoroase.

După-ce am sfârşit cei 60 de ani din viaţă, după cari nu mai rămâne decât spicuire, m'am pus de am scris nişte aduceri aminte din viaţa mea pacinică, de copil sărac, student sărac, apoi profesor la şcoala reală şi în urmă la universitate. Am şi vrut ca cu 60 de ani să sfârşesc şi cariera mea de profesor. Dupăce însă rectorul şi decanul universităţii cehe m'au rugat să mai stau câţi-va ani, m'am lăsat induplecat, puind însă câte-va condiţiuni. Cea de frunte a fost, să-mi fie îngăduit a restrânge cercul prelegerilor mele la universitate, cetind numai despre limba şi literatura română, va să zică, cum spun Francezii, — que je reviendrai à mes anciennes amours«.

Şi într'adevăr, mare-mi este părerea mea de rău, că n'am putut să-mi fi fost jertfit slabele mele puteri numai şi numai acestei limbi, pentru care am simţit atâta tragere de inimă dela cel dintâiu moment, în care am început a mă îndeletnici cu dânsa. Este ceva, ce nu-mi pot esplica eu însu-mi, cum de mi se stârnise în inima-mi atâta dragoste pentru poporul român şi pentru limba ce-o vorbeşte. Trebue că o fibră a inimei mele să fi fost vibrat în mine, când cu 33 ani mai 'nainte pentru întâiaşi dată în viaţă-mi, în Parisul cel îndepărtat, am auzit limba română cea dulce şi armonioasă, care mi-a căzut tronc la inimă. Pare-mi-se tot aşa, cum adeseori întâlnim în viaţa noastră oameni, pentru cari la întâia vedere simţim în inima noastră o simpatie, pe care noi înşişi nu suntem în stare să ni-o esplicăm.

In ce priveşte mai cu soamă Braşovul şi pe oamenii, cu cari am făcut cunoştinţă acolo cu 30 de ani mai 'nainte, n'am să uit nici-odată solul cel frumos şi inimile nobile, cari m'au primit cu atâta dragoste, nu ca pe un străin ci ca pe un frate. Mi-aduc aminte, cum s'a fost aranjat o masă în onoarea mea, care pe atunci încă mai nimic nu făcusem pentru limba română. Căci c'am învăţat o limbă, care atât îmi plăcea, aceasta nu pot s'o socotesc de vre-un merit.

Aşa într'adevăr şi tot ce am făcut în viaţă-mi, partea ce am luat şi mai iau la ajutorarea studenţimei sărace cehe şi la înfrumseţarea patriei, ce a fost cauza, pentru care aniversara mea de 60 ani a fost sărbătorită cu un alaiu cam mare, toate aceste le-am făcut numai şi numai de aceea, că simţiam în inima-mi plăcere mare puindu-le în lucrare. 'Mi pare bine, că lucrurile, de care m'apucam, erau de acele, cari sunt de vre-un folos pentru viaţa publică.

Văd însă, că trebue înfrânată peana mea, căci altfel nu se ştie până unde aşi merge. Sfârşesc deci, rugându-vă să primiţi încă odată mulţumitele mele cordiale şi o strângere de mână frăţească.

Dr. Ioan Urban Jarnik.

Maghiarizarea în comitatul Făgăraşului.

In cestiunea maghiarizării şcoalelor comunale grăniţăreşti, mai primirăm următoarea corespondenţă:

Onorată Redacţiune!

Circulara voinicosului subinspector reg. ung. de şcoale ce v'am trimis'o cu poşta de eri, a produs indignarea tuturor oamenilor de bine dela noi.

Până acum am avut pace în ce priveşte limba protocolară a senatului şcolar. Acest om vine acum prin apucătură — căci ordinul ministerial produs nu speţifică cazurile — şi vrea să ne scoată limba noastră şi din acest loc.

Ordinul e absurd! Noi când am făcut recurs până la ministru, am luptat tot pentru asemenea încălcare, dar nu asupra acestei teme, ci pentrucă ne cerea inspectorul de atunci, să corespondăm cu el în limba maghiară. Noi am făcut recurs şi în urmă a venit ordinul acluz la actul prezent. Nimeni până acum nu a cerut, ca înşişi concluzele senatelor noastre, să fie concipiate pe ungurie! Dar acum aşa unde vom ajunge? Vorba noastră e alungată chiar din căminul ei cel mai intim. Pentru asta jertfim noi pentru susţinerea şcoalei cu mii şi mii de coroane la an? Nici limba română protocolară a comunei — română — nu a cutezat până acum nimeni s'o scoată din uz, iar a senatului şcolar *să cearcă acum să-o elimineze!*

Este acesta un atentat nemaipomenit ce trebue parat. Noi cei din Tohanul-vechiu facem recurs, dar nu ştim ce vor face celelalte şcoli grăniţăreşti, acum comunale?

2) *In direcţia culturală.*

a) Ar trebui să ne nizuim într'acolo *ca fiecare student să se poată deda cu rolul unui mic organ harnic în organismul nostru cultural.* Lupta culturală, nu politica militantă, e politica ideală, ce rezultă din adevărata concepţie a principiului de naţionalitate. In privinţa asta să nu lăsăm nici o cale nefolosită.

Să aflăm modalităţile pentru a putea introduce pe studenţi ca membrii cuminte activi în sânul societăţilor noastre culturale.

b) *Să prilejuim cât mai multe momente culturale*, cari să-l aducă pe student şi preste an cât mai mult în atingere cu societatea noastră. De pildă serate etnografice, conferinţe de-ale bărbaţilor noştri probaţi şi petreceri fără amestecarea cu străinii.

c) Pentru a ne organiza pe baze mai largi şi totodată mai puternice, mai eficace, ar trebui, să organizăm *o societate studenţească de turişti.**)

*) Ne pare foarte rău că şi acum cu organizarea congresului studenţesc din Iaşi s'a auzit sgomotul politicei militante. Şi ştii, iubite prietine, de sgomotul de luptă se feresc muzele.... şi cu atât mai mult trebue să ne ferim deocamdată noi aştia do pe-aici....

d) Multe ar mai fi de înşirat, căci multe sunt piedecile, cursele şi relele ce se opun culturii româneşti. Aşa de exemplu ar trebui să tractăm *cestiunea de a stabili repertoriul minimal* — cât se poate grupat după facultăţi — *al cărţilor din literatura naţională, pe cari trebue să le celească orice student român.*

Dar dela continuarea fixării de puncte şi cumpănirii de amănunte mă dispensează programul: am spus că am voit numai să încep cu tine şi cu alţi fraţi o discuţie prin foiletoane, pentru a-i face pe culţii neamului nostru să se ocupe cu aceasta cestiune însemnată.

Căci ar fi foarte funest dacă ei ar pierde din vedere cumcă în împrejurarea, că sufletul tinerimii este o massă foarte elastică ce cuprinde un mare pericol, ori — dacă se vor pune pe lucru. — un mare câştig pentru cultura naţională.

Veniţi, voi culţi ai neamului nostru, şi porniţi o acţiune sistematică pentru a forma din studenţimea noastră o ceată de eroi ai culturii naţionale, nu de sclavi ai banului şi ai cafenelelor.**)

Sebeş, Iulie 1908.

**) Valorosul nostru bărbat Dr. Cassiu Maniu ar trebui să-şi îmbrace frumoasele idei din conferinţe într'un vestmânt mai pământean.

Socotesc, că acest nou atentat trebui înfierat aşa precum se cuvine.

El este totdeodată şi un avertisme[nt] pentru încetineala, cu care se lucrează regularea şcolilor confesionale româ[ne]. C[...]ste din urmă ar putea lua pildă d[e] soartea şcoalelor comunale — grăniţăreş[ti] — cari la timp şi la netimp, au solicit[at] ajutor dela stat.

STIRILE ZILEI.

— 23 Iulie v.

Maj. Sa Monarchul pentru inunda[ţi]. Din Insbruck se anunţă că Maj. Sa M[o]narchul a donat pentru victimele inund[aţiilor] din Tirol 30,000 coroane.

Despre accidentul de tren dela Bătu[ţa] am raportat mai amănunţit în număr[ul] nostru de eri la ultimele ştiri. »Tribun[a«] ce ne soseşte, mai aduce următoarele d[e]talii: In gara Maria-Radna, aflându-se î[n]tâmplător mai mulţi Români, au salut[at] respectuos pe A. S. R. principele Ferdinan[d] care a trecut prin transbordare, la or[a] 11 a. m. D-na Marilina Bocu, aflătoare [pe] peron a salutat pe A. S. R., care a bi[ne]voit a se întreţine cu D-sa, în mod foar[te] amabil. Fără a-şi fi pierdut nici un m[o]ment răbdarea A. S. R. Principesa, a p[e]trecut vit la efectuarea lucrărilor de reparaţ[ie], convorbind cu câţiva ţărani români, c[e] treceau pe lângă vagoanele princiare, tra[n]sportând bagagiile pasagerilor. In timp[ul] zilei micii principi Carol şi Elisabeta [au] făcut plimbări prin satul Bătuţa, până [în] pădure şi întâlnindu-se cu ţărani au s[...] vorbă cu ei, întrebându i asupra lo[cu]rilor, foarte miraţi de portul românesc [...] prin părţile acestea. La oarele 4 d[upă] amiazi AA. LL. RR au luat ceaiul în v[a]gonul-restaurant, princiar. La oarele 7 [...] p. m. după o muncă neîncetată s'a put[ut] elibera şi repara liniile, lăsând loc vag[oa]nelor princiare spre trecere. In gară n[...] mulţi ţărani au salutat respectuos pe A[A.] LL. RR, entuziasmaţi şi mişcaţi de a [fi] văzut şi găzduit în apropierea sătucu[lui] lor pe Auguştii oaspeţi Princiari. La Mar[ia] Radna o mulţime numeroasă aştepta s[o]sirea trenului şi vestea călătorei Prin[...] pilor moştenitori svonindu-se, toţi e[rau] curioşi a vedea pe graţioasa Principesă [a] României. In public se aflau mulţi Român[i]. Din asistenţă, d-na Marilina Sever Bo[cu] fiica primarului din Sinaia a fost prim[ită] în vagonul princiar salutând pe Augu[ştii] călători şi oferind două prea frumoa[se] jerbe de flori A. S. R. Principesa Maria [şi] A. S. R. micei Prinţese Elisabeta, care [a] binevoit a se întreţine foarte cordial [cu] D-sa, mulţumindu-i călduros pentru ne[aş]teptata şi plăcuta surprindere.

Ministrul de războiu al Românie[i] comunicat din Corabia, că conform [do]rinţei exprimate de Regele Carol, Stat[ul] va ridica o *columnă comemorativă*, pe loc[ul] unde a fost aşezat primul pod pe care [în] războiul dela 1877 armata română a t[re]cut Dunărea. Acel loc este în dreptul s[a]tului Săliştoara, la o jumătate kilomet[ru] de Corabia.

Muzeul slav din Petersburg. Congr[e]sele slave din Petersburg şi Praga înc[ep] să-şi dea roadele. Una din personalităţ[ile] cele mai influente din Rusia, prinţesa L[...]banova-Rostoroskaja va clădi în curând [un] muzeu slav.

Italienii contra muzicei germane. [Un] incident s'a petrecut Duminecă seara [la] concertul public din piaţa Calonna. Ca [de] obiceiu, directorul muzicei comunale, ca[re] punea să se cânte şi bucăţi datorite co[m]pozitorilor germani, a pus să se cânte [...] 5-a simfonie a lui Beethoven. O parte [a] publicului aplauda cu frenezie, în vreme [ce] alta striga din răspuneri: Jos cu muz[ica] nemţească! Nu voim muzică nemţeas[că]! Ambele grupuri s'au încăerat, un muzica[nt] sări de pe scenă şi lovi cu instrumen[tul] său pe un om din public. Poliţia interve[ni] curând şi făcu ordine.

Efectele grevei generale din Par[is]. Din Paris se anunţa că fabricele şi atel[ie]rele mari, uzinele de gaz şi de electri[ci]tate, tremurile subterane, sunt păzite [de] către armată. Se crede totuşi, că lucrăto[rii] nu vor provoca scandaluri. Populaţiune[a] foarte îngrijată în ce priveşte lumina el[ec]trică. Multă lume face pregătiri pentru [a] nu suferi de pe urma întunerecului, [ca] acum doi ani. Toţi miniştri s'au reint[ors] la Paris. Pe astăzi se aşteaptă sosirea p[re]şedintelui Fallières, când va avea loc [o] şedinţă de consiliu de miniştri sub preşedinţia a[ce]stuia.

Intrecere între vase franceze şi [en]gleze. Plecarea vaselor militare france[ze] şi engleze la serbările din Canada va

utilizată de ambele guverne pentru a se organiza o călătorie de întrecere. E vorba să se stabilească care din cele două vase, crucișătorul englez »Invisible« sau cel francez »Leon Gambeta« merge mai repede. Crucișătorul englez trebuia după contractul cu furnizorul, să facă 25 noduri pe oră, dar el a reușit să facă până la 28. Vasul francez face 23 de noduri și cu sforțări mari ajunge până la 25. Crucișătorul »Invisible« deține deci recordul iuțelei vaselor de războiu din lume. El e mai mare decât cel francez, având un deplasament de 18,000 tone și 41,000 cai putere, în vreme ce crucișătorul francez are numai 12,500 tone și 30,000 cai putere.

Un caz rar de prezență de spirit. Zilele trecute o americană din elită, călătoria pe linia New-York-Railway. La un moment dat dânsa voi să scoboare geamul vagonului. La început geamul rezistă, deodată însă căzu, lovindu-i mâna și sdrobindu-i un inel cu diamante de mare valoare. Cele mai multe bucăți din diamant săriră pe fereastră afară. Milionara nu-și perdu capul, ci scoase imediat ceasul, fixându-și în minte momentul, când s'a întâmplat pierderea pietrei. Apoi ajungând la cea mai apropiată stație, telegrafiă stației centrale, indicând precis momentul, când a suferit perderea. Peste câteva zile distinsa doamnă a ajuns în posesiunea diamantului perdut.

Un tânăr iurist caută aplicare ca scriitor în vre-o cancelarie advocațială. Informațiuni la administrație.

La întâmpinarea publicată de d-l Dr. L. de Lemény în Nr. 160 al »Gazetei« din a. c. primim următorul răspuns:

Nu cred că, afară de d-l Dr. L. Lemény, să mai fi descoperit cineva în »Amintirile«, pe care le-am publicat în »Gazeta« o impietate față de memoria celor ce nu mai sunt între noi. Intenția mea a fost să descriu vremurile trecute și stările de pe atunci și a celor de dinainte de 1848, nu să mă ocup de anumite persoane, căci la vârsta mea omul ajunge la acea seninătate a gândirii, când nu mai are de împărțit nici laude, nici defaimări pentru nimeni.

Tocmai această vârstă, la care mi-am păstrat *albimea creerului* — albul e simbolul curățeniei — cu care ori ce om normal se naște, mă face să privesc cu seninătate și întâmpinarea d-lui Dr. L. de Lemény. Trec deci peste tonul, în care e redactată întâmpinarea, și mă opresc numai la frumoasa pornire de dragoste fiască, prin care apără memoria fericitului său părinte. Ei bine! Eu o spun respicat, că în foiletonul cu pricina, nici prin gând nu mi-a trecut să atac cât de puțin pe fostul meu șef și binefăcător al meu, capitan suprem al Făgărașului Ioan Bran de Lemény et Cosla, sau memoria lui neprihănită, ci am voit numai să arăt cum în adevăr niște solgăbirăi salarizați cu câte 5 fl. la lună, erau nevoiți să urmeze — *more patrio* — exemplul practicei solgăbirăilor dinainte de 1848, care practică ajunsese prin forța împrejurărilor mai mult sau mai puțin la ordinea zilei în vremurile acele de tranziție din 1860/61.

Barbă-Albă.

Anuarele școalelor noastre.

VI.

A XII-a Programă a școalei civile gr. cat. de fete din Beiuș aparținătoare „Internatului Pavelian" de fetițe a diecezei gr. cat. de Oradiamare pe anul școlar 1907/8 radactată de Vasiliu Ștefanica, directorul școalei. pag. 123, 2 Tabele.

Cuprinsul în general al acestui program este a) raport despre școală și b) raport despre internat — parte redactată de direcțiunea internatului.

Fundatorul acestei școale este ferciitul Episcop Mihail Pavel (1827—1902).

Raportul despre școală cuprinde 15 capitoli, cel dintâi este o comedie într'un act: *„Cassa fermecată"* după E. Haitman de Elena Fabian, piesă pe carea o recomândă în atențiunea dlor învățători. Piesa e scrisă mai mult pentru internatele de fete — pentru sate nu face. — Tendența ei este moralizatoare, e îndreptată contra mândriei, se propagă fața de aceasta patimă, dragostea deaproapelui, ajutorarea lui în vreme de năcaz și pe lângă acestea și dragostea față de »doina« românească. Preamărirea doinei o ia autoarea din »Doina« de Maria Dr. Botiș n. Cioban. Piesa în general luată e drăguță.

In capitolul al II-lea se publică »Regulele ortografiei stabilite de Academia română«.

Capitolul al III-lea cuprinde planul de învățământ precizat de fundatorul școalei Mihail Pavel, fost Episcop gr. cat. prin care, pe lângă diferitele obiecte de învățământ, să se dea fetițelor o creștere religioasă-morală și să se pună pond deosebit pe economia de casă, nu numai în teorie, cum zice el în conferența de inaugurare dela 20 Sept. 1896, — ci și în praxă — »fără de care trai tignit nici sufletului, nici trupului nu se poate închipui«. Se pune pond însemnat și pe lucrul de mână. Fetițelor pe lângă aceste se dă o pregătire pentru a putea avea intrare în institutele mai înalte de învățământ. Limba de propunere este cea românească. Școala are 4 clase civile.

Capitolul 4 cuprinde bucățile de lectură și temele lucrate în scris din limbile română, germână, maghiară și franceză. In anul al patrulea s'au cetit multe piese din literatura noastră și s'au lucrat multe teme cu subiecte scoase din ea. S'ar putea, aceasta face și în celelalte 3 clase în aceeași măsură.

Senatul, școlar e compus din 12 membrii ordinari și din 2 suplenți; corpul didactic este compus din 10 membrii. Clasificațiunea este mulțumitoare, din 101 eleve clasificate, numai una singură a obținut din două obiecte neîndestulitor. S'au făcut din partea elevelor 1413 lucruri de mână.

Biblioteca s'a sporit în anul acesta cu 43 opuri din limba și lit. română, cu 15 opuri din limba și lit. magh. Acestea din datele școlare.

Partea a II-a cuprinde raportul despre internatul »Pavelian« al fetițelor orfane de preot din dieceza gr. cat. de Oradea mare. Internatul este în al 11-lea an al existenței. In internat au fost 100 de eleve, dintre cari au absolvat 25. Personalul conducător și educător. Iurisdicțiunea o are Ordinatul diecezan. Rector este Alex. Gera protop. Directoară Octavia Stolojan profesoară. In internat primesc fetițele instrucție separată în lucrul de mână, economie etc. și »pe cale conversaționala« în limba română, maghiară și germână. S'au jucat 7 piese românești și 1 ungurească — s'au declamat mai multe poezii de diferiți poeți ai literaturei române, maghiare și germâne. — Inainte de a încheia fie-mi permis a face unele observări referitoare la termini, cari ar putea fi înlocuiți cu alții mai românești și mai buni: La pag. 61 se zice: »Cetiri și teme scripsale din limbi« în loc să se zică: »Lectura și temele lucrate în scris din limbile rom. și magh. de eleve«. La pag. 77 »Ordul oarelor« în loc de: »Planul de oare«, la pag. 87 »Au mers« în loc de »Au părăsit școala«, căci presupun, că toate au mers — n'au fost purtate, având picioruşele lor.

„N".

Varietăți.

Decorațiile nu sunt de curând. Le aveau și Egiptenii.

In ruinele Tebei s'a găsit săpându-se într'un mormânt o mumie, care avea la gât o decorație formată dintr'o salbă numai în aur.

O inscripție hieroglifă arată că purtătorul a fost decorat de Aa-Hotep, fondatorul dinastiei a opta »pentru servicii făcute«.

Dacă însă se vor fi dat și la Egipteni decorațiile cu preferință acelor ce se târă, acelor ce se vând sau vând pe semenii lor, dacă se vor fi dat acelor cari sprijinesc și propagă robia celor mulți pentru domnia în belșug și trândăvie a celor puțini, atunci viața de stat egipteană se asemăna cu cea *constituțională* de azi cu decorațiile ei cu tot!

Nu se poate crede însă că Egiptenii să fi avut decorații așa de multe și de ieftine ca cele de azi.

*

Pentru ca să caracterizăm prostia ne folosim de numele celui mai nefericit dintre animalele cu copita nedespicată.

Afară de *măgar* mai trăiește încă pe lângă om *găina*, care e de o prostie desăvârșită.

Măgarul e prost, dar dacă s'ar pricepe să se manifesteze cât se poate mai puțin prin vocea și mișcările sale cari nu prea au haz și încă dacă fabuliștii i-ar mai da pace, l'am vedea și pe el în altă lumină.

Dar găina nu mai înțelege nimic altceva decât să ouă și să cânte (adecă să cotcodăciască).

E tipică în această privință o întâmplare dintr'o gospodărie.

Rămăsese într'o noapte deschisă ușa coteţului, în care era o cloșcă cu cei 18 pui ai săi.

Cumătra însă, care își de rândul acesta își făcu vizita pe lângă coteț, a cărat ce a putut — iar dimineața s'au mai găsit 3 pui, între cari unul cu piciorul sângerat.

De câte-ori însă găinile zăresc pe acest pui, tăbărăsc pe el cu ciocurile, cu picioarele și cu aripele și e un vaier prin curte că-ți vine să crezi că din nou s'a făcut apariția cumătra din »noaptea fatală«, al carei miros poate că-l simte pe piciorul înaripatului paria.

După-ce însă au trecut trei săptămâni de când puii au rămas orfani și după-ce »se închisese« rana, găinile urmăresc până și în bucătărie pe *osândit*, care găsește apărare și hrană la gospodină.

Când e surprins afară, cocoșul însă intervine în favoarea lui — și de sigur nu din marea lui deșteptăciune ci din exageratul său *cavalerism*.

M.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 5 August. Ziarele anunță, că guvernul nu a putut cădea de acord asupra reformei electorale. In consiliul de miniștri ținut eri s'au dat pe față *mari neînțelegeri, unii dintre miniștri pronunțându-se contra (? !) sistemului votului plural.*

Budapesta, 5 August. In consiliul de miniștri de eri s'a decis să nu se mai supue aprobării Maj. Sale, alegerea patriarhului sârb Znejanovici, alegere pe care guvernul o anulează.

Budapesta, 5 August. Eri seara s'a întâmplat o mare nenorocire pe căile ferate în apropierea Caransebeșului. Trenul de persoane Nr. 61 a derailat. *Sunt numeroși morți și răniți.*

Viena, 5 August. „Neues Wiener Tageblatt" anunță că programul vizitei regelui Carol al României la împăratul Francisc Iosif a fost schimbat. Intrevederea nu va avea loc la Ischl, ci la Viena. Data intâlnirei nu e încă stabilită, dar probabil că ea va avea loc *între 7 și 17 Septemvrie.* E foarte probabil, că vizita regelui Carol va avea de astădată un caracter oficial. Vizita va dura câteva zile. Pentru timpul prezenței regelui se pregătesc serbări la curte. Regele Carol va părăsi Sinaia la sfârșitul lui August st. n.; regele va vizita mai întâiu proprietatea sa din Baden și va rămâne acolo câteva săptămâni. Apoi va porni spre România, și în acest drum se va opri la Viena.

Salonic, 5 August. Zilnic continuă să sosească șefi de bandă și numeroși comitagii greci din Grecia, Epir Creta, Macedonia, apoi Bulgari, Sârbi, Cuțo vlahi. Cei mai mulți au o înfățișare sălbatică. Cu toții se duc în câmpia Libertății, unde se țin discursuri în toate limbile.

Constantinopole, 5 August. Eri au fost golite toate închisorile din întreaga țară. N'au fost eliberați numai condamnații politici, ci, în urma ordinului Sultanului, au fost eliberați toți condamnații pentru furturi, omoruri și pentru toate crimele ordinare. Nici tinerii turci, nici guvernele și opinia publică europeană nu înțeleg ce însemnează această eliberare a criminalilor ordinari. Prin toate străzile se zăresc figuri de oameni suspecți, vechi pușcăriași. Criminalii aceștia, înainte de a fi puși în libertate, au fost puși să jure pe Coran, biblie sau evanghelie, că nu vor mai comite nici o crimă toată viața lor. Pressa turcă atacă cu violență guvernul, care trebue să păzească viața și averea cetățenilor și prin actele lui expune pe aceștia din urmă la cele mai mari pericole.

Numărul jubilar al „Gazetei" se va expedia numai până la finele lunei *Iulie* stil v. cu prețurile stabilite pentru abonați și neabonați. De aceea Domnii, cari voesc să'l aibă, să bine voiască a grăbi cu trimiterea prețului. Venitul curat al numărului jubilar să știe că e destinat pentru fondul jubilar.

Glume.

Un subprefect trecând printr'un sat întreabă pe primar, dacă a luat măsuri pentru eventualitatea unor inundații.

— Da, domnule subprefect, răspunde primarul cu conștiința datoriei împlinite.

Apoi îi arată mai multe părechi de cisme, pe cari le cumpărase pentru a veni în ajutorul celor inundați.

*

Un decorat scrie către ministrul căruia îi datorează această onoare:

»Și acum, domnule ministru, după-ce am *cordonul*, voiu face tot ce-mi va sta prin putință pentru a-l merita«.

Bibliografie.

A apărut Nr. 340 din »Biblioteca pentru toți« cuprinzând »**Darwinismul**«, de Emile Ferrière.

O bibliotecă poporală nu-și îndeplinește menirea dacă nu publică din când în când și lucrări de știință popularizată, cari fac cu putință răspândirea adevărurilor științifice, încât mai multe straturi. Iată de ce »Biblioteca pentru toți« consacră din când în când câte un număr cestiunilor științifice celor mai importante și mai vrednice de a fi popularizate, Așa, în ultimu-i număr ne dă o traducere a admirabilei opere a lui Emille Ferrière, Darwinismul, una din cele mai reușite lucrări de popularizare asupra acestei cestiuni. E pentru prima oară că se publică în românește o expunere clară, concisă, completă și pe înțelesul tuturor asupra »Darwinismului«.

Prețul volumul 30 bani.

De vânzare la Libräria »Gazetei« Brașov.

— »**Ciprian Porumbescu**, icoane din frământările unui suflet de artist.« De Dr. Valeriu *Branisce.* Broșură de 120 pagini. Cu portretul lui Ciprian Porumbescu, după ultima fotografie. Prețul unui exemplar 1 cor. 50 bani. Se poate comanda prin librăria »Gazetei«.

A apărut »*Legenda Funigeilor*«, poem dramatic în trei acte de St. O. *Iosif* și D. *Anghel.* Prețul 1 Leu.

Dante „Infernul" traducere în versuri de N. Gane. Prețul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

„Prin Vraja Dragostei", nuvele de *Vasile Pop* editura Minerva. Prețul C. 1 50 plus 10 fileri porto.

M. Sadoveanu „Vremuri de Bejenie" 2 cor.

Guy de Maupaussnt „Povestiri alese" tr duse de *M. Sadoveanu.* 2 cor.

Octavian Goga „Poezii". 1 cor.

Zaharie Bârsan „Poesii" 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) "Carticica Plugarului" — 50 bani.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Cărţi noi.

In institutul de arte grafice „*Minerva*" au apărut următoarele cărţi frumoase:

Titu Maiorescu, „Critice", Volumul I, preţul 1.50 cor.

C. Sandu-Aldea, „Pescar de Islanda" preţul 1.50 cor.

Ludovic Dauş, „Iluzii" roman 1.50 coroane.

N. Dunăreanu. „Răsplată" (nuvele) Preţul cor. 1.50.

I. L. Caragiale. „Momente, Schiţe, Amintiri". Preţul cor. 2.—.

Maria Baiulescu. „Extaz" (poezii). Preţul cor. 1.50.

M. Sadoveanu. „Dureri înăbuşite" ediţia II. Preţul cor. 2·—.

M. Eminescu: „Poezii postume", ediţie nouă. Cor. 1·50.

Ion Bârseanul: „Dor pustiu". C. 1·50

C. Sandu-Aldea: „Sfaturile unui plugar luminat", cărticica I-a. 50 bani.

Al. Cazaban: „Chipuri şi suflete". Cor. 1 50.

Se pot procura şi prin librăria „Gazetei Transilvaniei" în Braşov şi a se adauge la fiecare porto 10 bani.